

СИ СИЛОСАЩУЮСЯ ЯТВОЛЕКЯБ ОПЕБИСАДИЗРУМНСИСИЦИЛ

Въ лѣто ѿ мірозданія, 3.Р.3. ѿ рѣдѣства
же Бг҃а сло́ва, а.Х.Н.3. послѣ Влїкої Гд҃и.
Црь Але́кsey Миха́йловичъ всѧ рѹсії,
въ честнѹго обитель воголѣпнаго преображенія
Господа Бг҃а й спаса нашего, Ісуса Христу,
во дбашній монастырь Прѣдѣлныхъ и броненыхъ
Сава́тія и Зосимы соловецкихъ чудотворцевъ,
къ духовномъ настоятелю и гумену со въсей
о Христѣ братією, книги новага іже ѿ
мікона глаголимаго, патріарха аки вѣ
справленїи и повелѣ по нимъ службы
церковнамъ правити.

ПАМЯТЬ СВЯТОЙ
ГРАДНЫИ ВОСКРЕСЕНІЯ

НІ СЛОВЕМ
НЕ НЕ БРА
ПОСМОЖНО
ПОЛОНУ РАЗ
МІСТИЧЕСЬ
ДІЛА ПРОД
ГРАНА ТОЯ
ПОЛІСТЮЮ
СІЮ НО ВІД
ДЕ МАСІО
ІХ ЗЕМЛЮ
ІМЕНІ РАДО
І ПРАВНИКА

3

Ирина с оша послаи царей книги тѣ въ монастырь
соловецкой и ѿдаша игумену и старцемъ, онъ
же собра соборъ, смотрѣли книги. Тѣ гаже
присла царь и видѣхъ многомъ звѣло богоизбѣнніи
ереси и новшество лжака ви га же рекомый патріархъ
никонъ учини въ книгахъ Іеихъ сіи таки суть:—
алілѹта преглава, ще по поперстное знаменіе
самое імя Иисусово пременіе, крестъ Христовъ
измѣниша, аки ви латинстїй и многомъ въ сакамъ
неправда суть въ книгахъ тѣхъ. Видѣхъ же сіе
и буджасъ нападе на воголговіе иноокъ, озабло
серце и положи соборне да не примутъ книгу тѣхъ,
же есть пісаніе слугъ антихристовы хъ ереси
латинска. да не вверженіе будутъ ако ѿспинцъ
шдревлѣ православной вѣры при страшномъ =
судиліи Христовѣ въ геену огненую со ѿннаго
и катарного, въ жиыни же сей постоѧть имъ за
вѣру правую и до мѣки смѣртица. Помноземъ
же совѣшаніго соборномъ разведенша огнь
влікъ и вверже тѣ книги тѣ еже на погибелъ
душамъ писаны бша. молѧсь же ко Господу да
пожреетъ огнь вѣчный всі ереси новопрелестныя.
тако же злочестіи книги тѣ. И выша звѣло

Всліє смаженіе промежа старцевъ и скрущася
вѣлми авіе погибша на рѣсий дрѣвле благочестіе
слѣди же антихристовы восторжествовахъ.

И въ бѣдомо же сїе бѣсть въ црствѣющемъ градѣ,
москвѣ црѣ алеѢтого Міхailovічъ таکо бнїи мнихи
соловѣстїи ѿбѣргоша воновшества нїконову
и кнїги єго бнїго предаша. Слышавъ сїе =
вельми встреможисѧ царь и послалъ въ обитель Сераfіга
архимандрита московскаго, да обѣстиль вратію дѣви
прїшли кнїги новыя и въ рѹ нїконову. Бѣ во сѣрگій
остроглаголів ильстивъ овста же сладкорѣчиемъ =
имѧ и къ вѣрѣ нїконовой прележа. Прідоша сѣрگій
въ монастырь, призвавъ игумена и старцевъ прочиташа
имъ оуказъ царевъ и постановленіе соборное дѣви
принять имъ инокамъ кнїги новыя таже исправи
нїконъ патріархъ и впредъ вѣ имъ по кнїгамъ
тѣмъ служити. Иноци же рекоша ко сѣрگію сказ
Велікаго Государа мы смѣрены єво вогомольцѣ =
послушны и повинуемся, повелѣнія же єво о крестѣ
аллахї и кнїгѣ новыи не премлемъ. Сохранимъ
благочестіе неповодно да ничто же въ вѣрѣ
истинной претворимъ.

Бысть же памо въ монастыре соловецкомъ никаноръ
 архимандритъ иже напокой живуще, въ боревийель
 словесъ божественныихъ и преданий щеческихъ
 неизменныхъ. Рече къ се́ргию архимандриту: брате
 почтѣ принесоша къ намъ обученіе антихристово, прелесь
 латинскѣ и самъ къ ней прележа вѣлии вѣ грехъ на душѣ свою
 прѣстѣ, бѣса тѣшилъ книги портѧ, се бо и никонъ вашъ
 не патріархъ еште, а крестикъ не пастырь душомъ, а
 волкъ любопытъ, слуга сатанинскій да и того въасъ
 топера нѣтъ не крѣпки вѣ сущи содѣвалося вѣсъ вами
 пословесамъ. Павла ѡпостола єже глаголе ѿ назваша сѧ
 мудрими обезумѣли не вѣселе чѣмъ творите. Рече се́ргій братій
 да извергъ ѿ себѣ єдино єже дастъ ѿвѣтъ по грѣху
 государеву. Старцы избра геронтия въ бѣ книженї
 велими вѣ вѣре же крѣпостию камню адаманту одподоби
 Геронтий по мноземъ препираниинъ съ се́ргіемъ вопроси
 почтѣ въ молитвѣ. Господи Иисусе ѿмлете и премените
 імя сина божія, возопиша же вѣсъ соборъ старцевъ вѣлиимъ
 гласомъ горенамъ, ѿмлготъ обучасъ Сина божія
 егда же обучомлкли старцы рече се́ргій: печалутося вѣлико
 вѣлікою печальною ѿщѣ не право вѣре же исконно
 не хощети воспріятии и Царю Великому государю
 Алексею Михайловичу и Сугклиту и собору освященому
 противници єсте. Геронтий же мнихъ бѣ старъ

Ему върхъ имамъ праву по преданіямъ ѿчимъ
тоже ѿ святого ѿ Володімера со дре^влій визнай
пріща, мнозіи воголюбиві Царі и кнзни и
сподійши патріарси, и мнозіи православні
христіане въ вѣре ѿчей благочестно прожіве
Богу ѿгодиша и той прослави ихъ-до се^ле бо
тесла ихъ непленни суть, аще бо вѣра дре^влі
правда процвѣтала аки кринъ во гдоди злачно
никто же дерзаль посягать на завѣты Божії
нбыне же мѣстесѧ церкви Христова авіе же
непотрѣбна ж многамъ Никонъ пржешиби прѣхъ
измѣсли. Рече Сергій завлѹждаетъ сѧ чадо^л
нѣ мѣстесѧ церкви, вѣже ѿмѣстисѧ хоще.
сказа Геронтій: ѿ церкви не ѿмѣстасѧ
нѣ мѣ обдумали обученіе новое єже присла^ци
а Никонъ нечестій, вомносіи же ѿгодніци
Божії ѡже прославени суть ихъ же тесла
непленни обрестохомъ, перстосложеніе дре^вліє =
имутъ во обученіе вѣмъ яко измѣсли
вѣ новое ѿ премудрости сатанинской.
Сергій ѿвѣща рече не сатанинскімъ ѿученіемъ
перстосложеніе новое и прочая обучинили но =
по старымъ во книгамъ ихартиамъ греческимъ
исправи яко да не суть новое но истинно дре^вліє
греческое обученіе паки воспрімъ. Тогда сказ
Геронтій како можно вѣровати грекомъ.

и въ оной сами въ неволи тѣстей живущи
въ дрѣвліо и стерли да и ѿ ѿеща запонѣдь
имамы да не многу въ рѣкѣ иматъ лавки
во сущи и до се дні. Сѣргій по срамленїи бысть
и гнѣвася зѣло не возмогша бо найти словесъ
никонихъ. Приступиша же паки къ братіи рече
Велікій Гдѣрь Алеѣзій Михайлова чъ православенъ
ли, Патріархи єже похвали спрашеныс Никономъ
и въсъ освященныи соборъ православенъ ли есть
старцы же видѣхъ аще хощетъ оловіи и ѿ сѣргіи
архимандрии, да не рекутъ ли кое слово гнило
овъ Велікомъ Гдѣре, рече: намъ смиреніемъ
ево вогомольцамъ сего не рѣшиши мнимъ же сіе аще
речетца Царь Всѧ Руси то православенъ есть
аще и ѿ вѣка православна рѣсь вѣша како
гдѣрь не православенъ быти можетъ. Патріархи
же прежде православиѣ вѣша а по пѣрь **Борь**
вѣдомо а живутъ въ неволѣ; повѣленію соборнаго
не худимъ. Вѣры же новой не прѣимовѣдѣжимся
бо преданіемъ чудотворцевъ. **Велікаѧ опала**, сказа
имъ сѣргій и казнь ^и великаго государя въмъ
оуготовася. Старцы же рекоша; воленъ естъ **Влкій**
Гдѣрь на насъ нищихъ опалу наложитьти и мечъ ской
шепрѣти да и по намъ не ѿструпъти и ѿ вѣры
дрѣвле православиѣ. **На Гра** надежду имамы наша
же врань нѣсть ни къ крови, ни къ плоти, но дыше

ПЕЧАЛАСЯ ОПОЛЧИМСЯ МБ ЗА СВАТУГО ВЪРХ И ДО
КОНЦА ДОСТОЙНО СТОЛТИ ВЪДЕМЪ, ПРЕСПЕРПИМЪ МЫКИ
ВЕЛИИ И КОНЕЦЪ ЖИВОТА РАДОСТНО ПРИИМЕМЪ, АЩЕ
ОУГОДНО ВЕЛИКОМЪ ГОСУДАРГО, ДА ДОСТОЙНО ПРЕДСКАНЕМЪ
НА СТРАШНОМЪ СУДИЛИЩѢ ХРІСТОВѢ ПРСДЪ ЛИЦЕ
СОЗДАВШАГО НБ, СОВЛАДОДША ОУ СРЕСЕИ И НЕ ПОГРЕБІШ
ГРЕШНЫХ ДШИ НАШИ.

ИДЕ ѿ НІХЪ СЕРГІЙ ГНѢВЕНЪ С'ЕЛО БІШЕ Й ГОЛОВА
СТРЕЛЕЦЬКОЙ С' НІМЪ ДА ОУВЕЗЛИ НА МОСКВЪ ІЗ
ОБИТЕЛИ ЛЬВОВА КНІЗИ ЕОЖЕ ЖИША В МОНАСТІ
СОЛОВЕЦЬКОМЪ ДА КЕЛАРІ АВРААМІМ АВАТГО
РІНА Й БЫСТЬ СМУТА ВО ОБИТЕЛИ ВЕЛІМ НІКАНОРЪ
ЖЕ, АРХІМАНДРІТЪ ДУТЪШАЛЪ БРАТІГО І ѿ СЛОВЕСЪ
БОЖЕСТВЕННИХЪ МНІОГАМ РЕЧЕ, ИНОЦІЙ ЖЕ РЧЕ ВОЛІ
ГІШСПОДНІА ДА БУДЕТЬ СВ НАМИ Й ТАКО ОМОЛКИ,
ПРО СЕМЪ ЖЕ РЕША СОВОРНЕ ПРОСОЛНИКОВЪ В МОСКВЕ
ПРОСЛАТИ ВАРСАНОФІА АРХІМАНДРІТУ ДА СТАРЦА
СТУКАЛОВА АЛЕѢАНДРА Й ОУМОЛІША І НІКАНОРА ДА
ГРЛДЕТЬ С' НІМИ Й ОУМОЛІТЬ ЦРЛ БЕ БОДО СЕЛІ ДОУ
ХОВНІКЪ ЦАРСТВІ, І НАПІСА ГРАМОТУ ВЛІКМУ ГАРДО
Й С'СЛЕЗАМИ МНОЗИМІ МОЛІШЕ; ДА СОСЛАВІТЬ ІМЪ
ПРО ШТЕЧЕСКІМЪ ОУСТАВАМЪ ЖИТИ В НЕМЪ ЖЕ, ВІ
ОУПВЕРЖДЕНІЕ ПРІВОЖДАХЪ СВІДѢТЕЛСТВО ГАКО
СТАРШЕЧАТИНІХЪ МОСКВІСКІХЪ І БІЛОРОСІСКІХЪ
КНІГЪ, ТАКО СТАРШИНАХЪ І ХАРАПЕІНІХЪ ТАКО
СРВСКІХЪ І СПЗЕРСКІХЪ, ТАКО СТБІХЪ РОСІСКІХЪ
АРХІЕРЕЄВЪ І ГРЕЧЕСКІХЪ ОУЧИТЕЛЕЙ, ПРЕПОДОБНІХЪ
ЧУДОУТВОРЦЕВЪ СОЛОВЕЦЬКІХЪ І ПРОЧІХЪ РОСІЙС
СТБІХЪ ОУВѢЩАЛЪ ЦРЛ ДА ПОДАСТЬ ІМЪ ХОЛІТИ
НСІЗМЕННІО ТБІЛ НЕДВІЖНІМ ОУСТАВІ І ИЗВІЩА
ПРОДЪ БГРД МКО НОВОУСТАВНІМ НІКОНІМЪ ПОСДА

Никогда не имъгъ прѣти. Цръгъ милосѣра нѣй таѣ
Пи҃зда михи, въ книжѣхъ Никона вмѣсто Ісѹса
Бисань Іисѹсъ чесо наѣмъ грешнѣмъ помѣслитъ

страшно, крѣстъ прѣсоставленій пременіша, на-
корѣнѣ латинскій и обливанье латинское прѣвѣ-
и многамъ другаѣ ереси написа въ оуставахъ нбехъ.
Молимъ благоутробіе твоє да не велишъ нарушить
преданіемъ прародителей твойхъ и начальниковъ ншихъ
чудотворцевъ соловѣцкихъ за єже не подпастъ намъ
подъ клѣтву сотеческію.

Сада же пришдѣ посолники въ црквиющій градѣ
Москву Ніканоръ же аще и много обѣща црк-
воу неврашеніи дреѣлъ гѡ благочестіемъ, паче
же и обителі соловѣцкой сова же нічто же
обѣзвѣша. Цркъ же и патріархъ взъдѣша
ніканору въ поруганіе, клювъкъ рогатъ и послѣ въ-
мѣстѣ соловѣцкой архімандрії совѣтъ Варолимеа
да Іѡсифа да бы пріѣхалъ обѣтель со Варсономомъ Га-
и ѿпозти съ ними Ніканора быша сіе Ахъзъ
году Іуніа въ І день Прідоша въ куновію архімандрії
и єда обѣздѣ братія, ѿбѣ соловѣстіи чесно ради
придоша сіи єсть, архімандрії памъ ѿнѣмъ
собѣрне, ѿказаша и изъ швѣтели изгна, Ніканоръ
же оставі въ обѣтели, и послѣ съ архімандрії
Вароламеомъ да Іѡсифомъ Герасима Міросова-
мѹжка, доволиаго обученіемъ иже въ времѧ Нікона
патріарха ншвѣ преданіи, слово со крѣстномъ
знаменіи сочинивъ добреишей мѹдростию
изображеніе по себѣ состави въ православіи

До́гмати хвътвърдивши и непроходимы адеши
пояснени бы благочестивими житиями на садеби
Сваго же Герасима власти доховни не допускъхъ
къ Царю, но оудавша въ посты. **Многи** же посланки
человѣтъ писахъ: Благовѣномъ и благочестивому
и въ православій свѣтло симошемъ. Въ царѣхъ всеѧ
вселенныя Блжкомъ Гдѣ Цркъ и великомъ князю
Алѣкѣ Михаиловичу ѿ келаря Азаріи, казначею
Геронтию и священниковъ и діаконовъ Чернцовъ
соборныхъ и всѣй рода вѣтъ и служковъ и
прѣодниковъ всѣхъ молимъ тѧ да оставишъ намъ
древле благочестіе, еже и смерть и животъ со
тебѧ Благо Гдѣ прияти готовъ како тебе Бгъ
извѣстить, на все сїе симъ грешкы аще вѣ ради
и по своемъ Црскомъ милосердію даси намъ мѣсть
благодаримъ Бгъ и твоѣ благородіе, ащели смерти
новелишь предати насъ - доистойнѣе симъ смерти
исѣ главы наша предъ тобого есте но вѣры же
сочей не пременимъ. Молимъ тѧ да не посладешъ
к намъ озвѣщателей и вѣри древлай не
обрекемъ и многам слышесѧ написа, и ѿ спбихъ
шечъ заповѣди написа въ чловѣтъ тѹмъ.
Цръ же многам паки и паки ѿ властей доховныхъ
послаша искусити старцевъ, но иноцы твѣ
ради бѣша въ благочестіи древлемъ камни
адамантъ оглодовіса.

10
рідоша посланій и подаша, чслобитъс Царю
сéргéй же архимандріпъ в' Москвѣ соѹшк ви.
Царю аще противнїцы и крамолнїци єсте
и опалисѧ Царь гнъвомъ велии и посла на

Обиталь всесвѣду и гнѣвнаго волохова и единого
стѣ вѣсвѣ.

Оувѣдавъ же о сѣмъ мнѣхъ соловѣцкій аще послѣ
Царь всесвѣ на обитатель собрѣ всѣ єже вѣ
обитали люди бѣша въ кельго совѣрнуго и
совѣтка аще крѣпки дѣвхомъ єсте вѣ обитей
пребудутъ єже же немощній страшливы со
мѣстѣ вѣси сокровеннии ѿидутъ да совѣтъ
сей вѣ однію врати возвѣстися нѣцій шинокъ
и бѣльце съ мѣстомъ ѿиде и хъ же мало бѣ силній
же дѣвхомъ стрѣла и вѣй мнѣ на смерть притварись,
въ затвореніи же бѣахъ день и ночь молѧся въ церкви
соборнїя ко единому владыку Бгѹ съ следами многи
и схимъ принимаша поклоніемъ же дѣвши предъ
Гама отишда. И премилостивомъ Бгѹ послвшимъ
на нихъ морѣ велие грозами лютими єже за
тройдни до смерти бѣваготъ и ѿмроща мнозіи
шеввѣ тѣхъ и бѣсть ихъ до семи сотъ.

Тридыша вѣсвода Волшухова съ вѣами ко
обитали и дѣкруговращенію столихъ подъ
куновіей мнозихъ благочестнїхъ инокъ
и бѣльцовъ вѣи и мѹчихъ но ничто же
безсправѣ соизванъ со црквѣ бѣсть въ москву
Царь же послѣ ко обитали Говлека Кименія
полъковника и вѣсвѣ тѣсащъ. И пришедъ во
шкодѣ мнѣстѣ и всѣ дѣгодіа мнѣстровскіа
и вѣси разориихъ и пожгѣ и пораженъ бѣсть
со чудствовѣческѣ газвю согніїя и чѣрвовѣ

БСК ПЕЧАТІМЪ И ШОЗВА ЕВД ЦРЬ В' МОСКВУ СТОЛУ
ОУ МОНАСТЫРЮ ВЛІТПА.

10

Ивнаша се мъ цъ й распалеса гнѣвомъ слытішмъ
посла воевода Мещеринова Ивана съ боями мнози
йнарадъ велікъ подшечной повелѣ смѣда воздмѣть
й зѣліга и приказа накрепко обитель вѣзати.

Ссади вѣвода обитель и постави на радъ пшчно
многа нача бои по обители быти не почивахъ боемъ
шгненомъ и тѣ дѣ многи и столухъ подъ киновіей вѣ
много и не возмогша обитель вѣзати и повелѣ
вѣноши бурнай и темнѣши вдамъ идти на проспѣ
мнаша же да воздмѣтъ обитель вѣстися в лѣто
АХОС. Ганваря К.В.ДНЕ.

Иноци же бодрстввахъ и ѿрази въсѧ ¹⁰ Тако
молитвами чго дотворцевъ не въспѣ въ злѣ
начинаніи. Се же бѣ во ѿбѣтли миխъ нѣкото
Дмитрій именемъ оѣже Богу охгоди и даръ
проваиденія и мѹющіи прорекоша же възмѣ
Мещеринова со стѣнѣ монастырястей. Се
пославшій въ Царь косого смертного посекае
свѣта сего ѿходиша. Вон же ничто одеспа
возвратиша въ станъ свої ¹¹ Мнихъ же нѣцѣи въ
ѡбѣтли феоктиста именемъ въноши чрезъ
стѣна ѿбѣтли изшедъ къ възмѣ ратнамъ
прииде Блаша же во ѿбѣтли пролазъ изъ
полаты сѹшильной къ възъ градовъю стѣнѣ
къ имъ прежъ водѣ посланъ миխъ въ начальѣ же сда
затвориша михи во ѿбѣтли бныи пролазъ
глинами но не зѣло крѣпко заложиша сю же
бѣра ѿный въдомый феоктиста приведоша
буказа Мещеринову, и сда прииде вселенскага
сѹшильни всемирнаго христіанѣ поминовенію въ
черзъ патка сда быша бозръ мразъ метель
вѣтъ шкоаннаго ѿнѣи феоктиста съ вами глинѣ
изъ двери той ломами железны вѣвицахъ и единъ
по единому вхождахъ въ полату сѹшильную
чонде же въ наполни волами и шедше разломажу
запоры и враты ѿверзи, преда ѿбѣтель въ руцѣ
Мещеринова, и воиновъ впусты во ѿбѣтель
быша сие въ лѣтии АХОС іанваря въ Киднѣ
на память препаднаго Ерема Сурна.

Орвакшемса жे в'шбітсь Мещеринову с'вомъ
изшедъ на срѣти мнихи Стеванъ да Антоній
и іній тридесатъ йнокъ, казначей же келар
предастъ в руцъ мещеринова абе клалса
клаптвого веліго, да не предастъ смертти
и вреда никому же причинитъ изъ шбітли. И се
діаволомъ наобчаемыи рекомѣхъ Стевана, Антонія
и тридесатъ йнокъ пріказа воамъ вити смертіго и
послову ёго обіша ихъ в'вратихъ монастырскіхъ
Ще же и не єдину клапту преступи Мещериновъ
лѹкаствомъ сатанинскимъ но и кшрыстенъ велми
баша Гра не обоясна шбітль разори, и ограби-
церкви вси и нача мѹчиши мниховъ да не сѹтъ
емъ мздв веліку и кой ѿ йнокъ ѿдаша сму злат
своє сребро п'я жицъ штави, не имущимъ же
велімъ мѹкомъ предаде, кой на шгнѣ пожигоша
и таکш избави ихъ ѿ новшествѣ антихристовѣ
тако же крещеніемъ шгненномъ спасенї ѿ лютаго бѣс
соглаша сатанѣ. Кой на дрѣвахъ повеси, кой же
за чресла на крокахъ железныхъ вісаще и вси дрѣва
шкрестъ шбітли аки бы плодами йноками обвеси
влаговърными. Свлеща мниховъ оконной воевода
да штави п'я в'бръ працъ мнихи же за дрѣвле
благочестіе стояхъ и с'радостію велію вѣнцы
мѹченическія прини махъ благодара Бога въ
трице славимаго. Мнозій не имущій шквпні
швоеводи и в'бръ премѣнити не хотя многими
мѹками мѹчимы бѣстъ по съмъ вси сова

Снихъ ризы и гнаша ихъ на гробъ морсквъ въ мѣстѣ
вѣлии и тѣхъ ихъ заморози. Честнѣю тѣла же ихъ
погребенни а лѣто лежахъ тленного не предаст
и повѣлѣ бѣ Мещериновъ воевода погребенію
срати. **М**нозій со Боголюбівихъ вѣличодѣ
именія надъ телесами ихъ зреши. **М**нозій
или и иной иже ѿ благочестіїхъ иже

13
Въ съмнѣи Сѹщъ въ нїцѣ мѹченическіе за благословѣніе
прѣмукъ и иже плоды добры въ епироградѣ Христовѣ
постъ.

НЕ ТАЛХУ, ЖЕ ЛЕДЪ ПОДЪ НІМИ
И В' ЖАРБІ ВЕЛІИ.

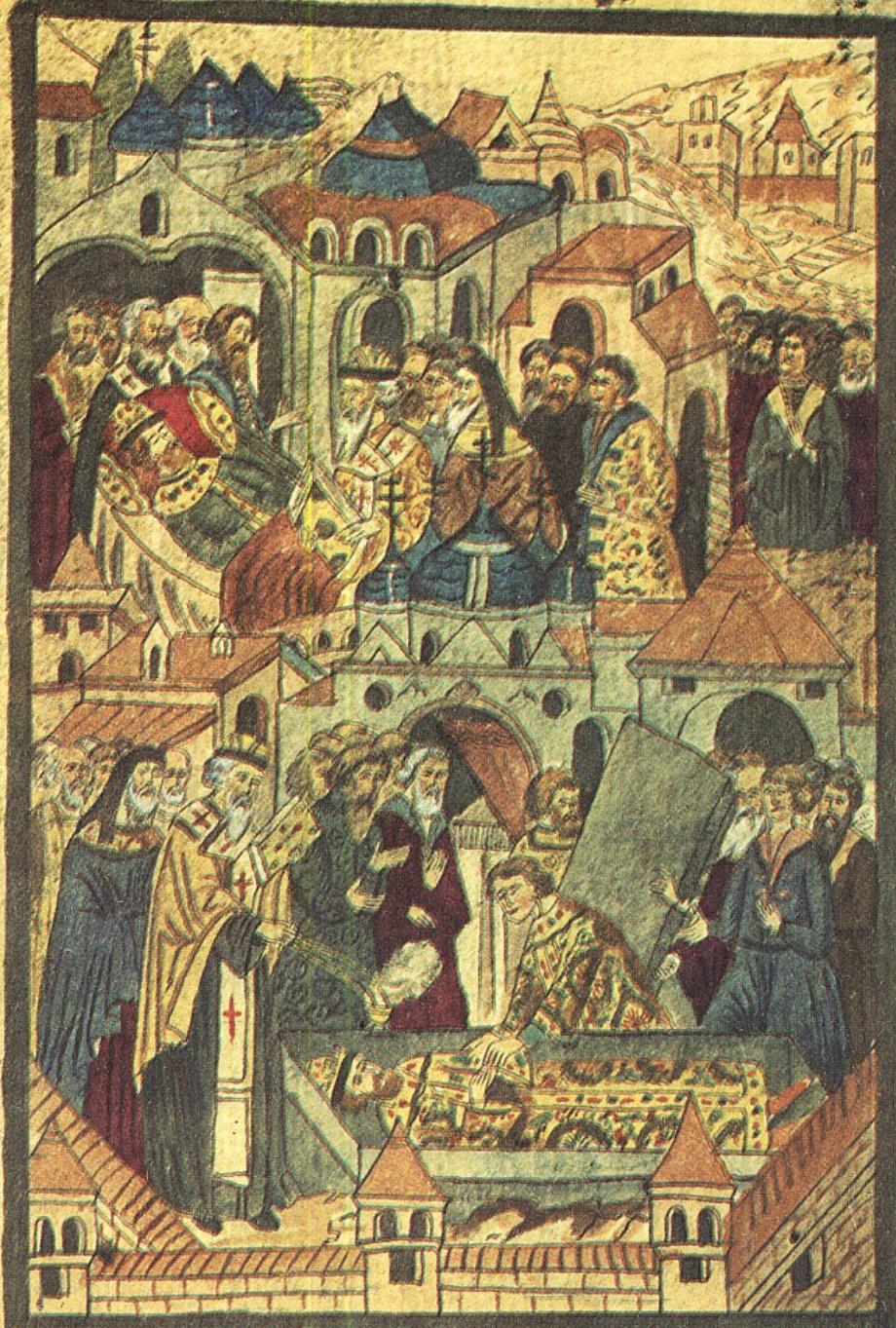
14

Гардоже дле зго **Михаилові** чго волаще сѹщъ
мна ѿшъ за воеваніе обитали прѣдніхъ
наказаніе пріахъ, повелѣ **Цркви** **Р**услану
дане мотчавъ ѿправи пъ грамотъ

о оставленіи сады монастырь Царица Наталья
Курловна по указу Царскому послан гонца к восто
да престанет вшеватишибель.

шъд гонецъ Царской с поспешаніемъ великимъ.
Еже наказа Царица к шейтeli соловецкой
и всторѣти на подѣи въ градѣ
Вологде гонца бывшеринова
грамотой о взятіи
монастыря.

15

Того же лѣта Гановарія К. Ф. днѧ на памѧть
принесенія мощей иже въспыхъ ѿци ишго Игнатія
свѣшгоноса преставися Великай Гдѣ Царь всѧ рѹсии
Алєзій Михаїловичъ и погребоша
въ соборѣ архангельскому
въ москве градѣ.

Представльшемось Царю Алексею Михайловичу
сынъ єго Влкай Гдѣрь Юодшрз Алексеевъ наслѣдъ
и вѣнцъ царской и престолъ всѧ рѹсти //
прадедъ пелской прѣмъхъ. **О**увѣдаша сѣмъ
многи соловѣстіи єже оѹѣлъ ѿ Мещеринова //
готейшаго, послѣ къ царю чесовѣтъ слѣзъ //
И донесоша єму како ѿграби ѿбигель воєвода
юбичаємъ неистовимъ и избѣша и ноки мнози.
Егда же сїе оѹчилилось, вѣдомо благовѣрному Гдѣрю
и прѣчитахъ чесовѣтъ старцевъ честнѣхъ
посла къ соловкамъ воларина Волконскаго
княза да ѿкроиетъ дела неистовия того
внекодї мещеринова. **П**ойдоща Волконской
наль по бокамъ царскому къ обитали соловѣцкимъ
пришедши же єму оѹжасеся зѣло зряще
мнози и ѿбигель разоренъ соѹщъ

И многого обкоряла мещеринова именема Царскімъ
и ѿписа Царю и всемъ гаже видѣхъ писла
грамоту к Царю Федору Алециевичу и такожде
нѣкіихъ и инокъ да скажутъ въ бѹштю Царь
бесчынства вшеводы мещеринова и гравитасъ
исватштатства ево же бѹчини вси обитали.

и малъ времени притекоша посолники
к Царю и подаша имъ грамоту Волконскаго
кнїзя и повѣда Царю о делахъ наистовѣ
мещеринова вшеводы ис слезами многими
пачалася имъ разореніи шбитьелъ гаже
бѹчини съ шбитьельго благолѣпнаго Преображенія
Господня и святыхъ чудотворцевъ Зосимы
и Саватея.

Скажася Царь бѹвъда сї ирече: ей же и не повинъ
имъ въ дѣлахъ сихъ въ крови пролитанной
и въ раззореніи дома чудотворцевъ да
и штѣцъ мой. Благенныя, памяти Царь
Алєи Михайловичъ сего не приказывалъ
же дѹчинѣ дѣйствиши сї онѣй окольнїй
мещериновъ Ивашка бѹмомъ своимъ и //
дѹчинѣмъ бѣсовскімъ и корыстолюбiemъ
и ихь и мстивомъ побуждаемъ и прогнѣва

Вельми на мещеринова и повѣлѣ діакону грамотѣ
писать въ монастырь соловѣцкой къ кнѧзю
Волконскому да архимандриту и игумену
старцами соборными. Пш ти пль.

Въ честнѣго обитѣль всеславнаго Прѣобрѣжнїа
Господа Бѣга и Спаса нашего Ісуса Христу и
чудотворцевъ Завѣтаси Зосимы Соловѣцкіхъ
въ общіи монастырь Волкинъ нашемъ
Волконскому кнѧзю да архимандриту и игумену
со всей шири земли и вѣлѣмъ и прѣдѣлѣ
всімъ.

Въ домо на мѣшериновъ Ивашку въ прошломъ 1605
году обічаемъ неистовѣмъ монастырь разори
и церкви пограбилъ и многа благовѣрныхъ
иноніи обѣялъ а шестъ єму вору приказани
не бѣло и обичини сїбъ ши същевольствомъ
и наученіемъ сатанинскимъ тогоради
бысть ему ѿ насъ велика грѣхъ государа въ опалѣ
и казни. И какъ къ вамъ съ наша грамота приде
тиш тебѣ бы Кнѧзю со архимандритомъ и со
игуменомъ не мотчавъ взѣвши тово вора
и тащи Ивашку мещеринова да желеza єму
наложивши заточити въ кельи молчаніи
да тебѣ въ вогомолчу нашемъ и гумну стра
кели єво приставити и приказати єво
реніи надрепко а корыбы єму докати.

18

противъ монастырскихъ **По** **оука** **зъ** **и** грамотѣ
царской заточенъ бысть мещериновъ въ келью
земланого малого въ монастыре соловецкомъ
да вѣша єму кормы скобыны изаповѣда всѣй
игуменъ вратій и белцамъ и традникамъ
да никто съ нимъ беседъва ниже прайзни
имати и таки бывша въ темницѣ 1 лѣтъ.

Бысть же въ велицемъ Новѣградѣ митрополіи
Варсономії єже верховное смотрѣніе имъхъ
за ѿбителью свѣтихъ Саватееви Зосиме
соловецкихъ чудотворцевъ Исеи вѣше
ародъ же мещериновъ и любляше сво крѣпко
аще и допреже поминки великия мещериновъ
єму да вѣша и обмоли чрезъ други своя того
варсономію да любовь своего окажетъ єму
мещеринову въ тюрьму сущу и послан єму пленки
и вѣс противъ прежнихъ Варсономії же многа
старнія прилагахъ и къ Царю и къ Сурклиту
грамоты писахъ да милости вѣи вѣдуть
къ мещеринову ивану дай къ игумену соловецкому
писахъ не единожды жко да милость и
пріѣтство защонику окажетъ. И се
ерда прошѣдъ 1 кроуговрашеній пожаловалъ
Богороди Гаръ повелѣлъ мещеринова изъ той
темницы вѣкинъть.

18

ВАКО НАКАЗА ГДЬ БГ҃ НЕЧЕСТИВЫХЪ ЗА
РАЗОРЕНІЕ ЧЕСТНОЙ СИВИПТЕЛИ ПРОСЛАВНИ
ТГО ПРЕСВОРАЖЕНІА И^и ЗОСИМЫ И^и САКАПЕЛ
ЧТОДОТВОРЦЕВЪ СОЛОВЕЦКИХЪ ИЗАМОБЧЕІ.
ВОГЛЮЧИ ВБІХЪ ИЗА ДРѢВЛЯСЛАГОЧЕСІЕ ПОСТРАДАВШІ
ІННОКОВА і ПРООПЧИУЗ ЄЩЕ БЫЩА ВООВИПТЕЛИ.

С дѣзъ, грешный рабъ Бжїй Микола інокъ пісахъ
робкого свшего иже ѿ старцевъ соловецкихъ
преданія слбішахъ то и писахъ, аще же кой
погрешности чтвшии шврлещетъ, неосудне
и лгобитено прошѹ дайсправитъ, здравъ
жей спасенъ въди въ лєстбхъ долзихъ.

Со всемъ славу възбламъ
Условъ колгбивомъ БГ҃
Въ Трдице славимомъ
и нбіне и прісно
и во вѣки
вѣкомъ
Аминь.

""